

Viborg Kommune
Børnehuset Spangsdal

Spangsdal

Rapporten er hentet: 12-11-2020

RAMBOLL

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	INTRODUKTION	3
1.1	Læsevejledning	3
1.2	Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan	3
1.3	Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)	5
2	REDSKAB TIL SELVEVALUERING 2019 - DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG	6
2.1	Børnesyn	6
2.2	Dannelse og børneperspektiv	7
2.3	Leg	8
2.4	Læring	9
2.5	Børnefællesskaber	10
2.6	Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen	11
2.7	Samarbejde med forældre om børns læring	12
2.8	Børn i udsatte positioner	13
2.9	Pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng til børnehaveklassen	14
3	REDSKAB TIL SELVEVALUERING 2019 - FOKUSOMRÅDER	16
3.1	Samspil og relationer	16
3.2	Evaluerende pædagogisk praksis	17
4	DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	19
4.1	Alsidig personlig udvikling	19
4.2	Social udvikling	20
4.3	Kommunikation og sprog	20
4.4	Krop, sanser og bevægelse	21
4.5	Natur, udeliv og science	22
4.6	Kultur, æstetik og fællesskab	23
5	UDVIKLINGSPLANER	24

1 INTRODUKTION

I Danmark går stort set alle børn i alderen 0-6 år i dagpleje, vuggestue eller børnehave hver dag. Det giver dagtilbuddene en unik rolle i forhold til at understøtte alle børns generelle trivsel og udvikling. Siden 2004 har alle dagtilbud i Danmark skullet arbejde med børns læring med udgangspunkt i en pædagogisk læreplan. Som en del af den pædagogiske læreplan har dagtilbud skullet opstille mål for børns læring inden for seks centralt fastsatte læreplanstemaer. Som led i at styrke kvaliteten i dagtilbud blev det som en del af dagtilbudsaftalen Stærke dagtilbud – alle skal med i fællesskabet fra 2017 aftalt, at der skulle udarbejdes en ny lovgivningsmæssig ramme for arbejdet med den pædagogiske læreplan i dagtilbud. De nye regler om den pædagogiske læreplan blev vedtaget i Folketinget i maj 2018. Ændringen af dagtilbudsloven tager afsæt i det samlede forslag til en styrket pædagogisk læreplan, som en mastergruppe og seks arbejdsgrupper afleverede i slutningen af 2016. De nye regler ligger således i forlængelse af Master for en styrket pædagogisk læreplan.

Den lokale udfoldelse

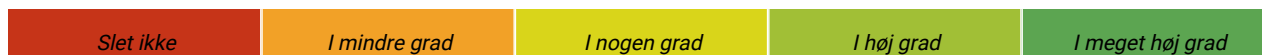
Udarbejdelsen af dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal bygge på de udfordringer, styrker og kompetencer, dagtilbuddet har lokalt. Det er en ledelsesbeslutning, hvordan man mest hensigtsmæssigt udformer sin pædagogiske læreplan inden for de rammer, der er fastsat i loven og af kommunalbestyrelsen.

1.1 Læsevejledning

Resultatet af en vurdering i den styrkede pædagogiske læreplan skal betragtes som et kvalificeret øjebliksbillede af dagtilbuddet, der bør indgå i en samlet faglig vurdering af behovet i det enkelte dagtilbud. Resultaterne af vurderingerne i den styrkede læreplan kan altså ikke stå alene, men skal altid anvendes som led i en helhedsbetragtning af dagtilbuddet.

Gennemsnitsgraf

Dagtilbuddets resultater vises på en rød/gul/grøn skala fra 0 til 5, hvor værdierne er tillagt følgende betydning:

1.2 Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

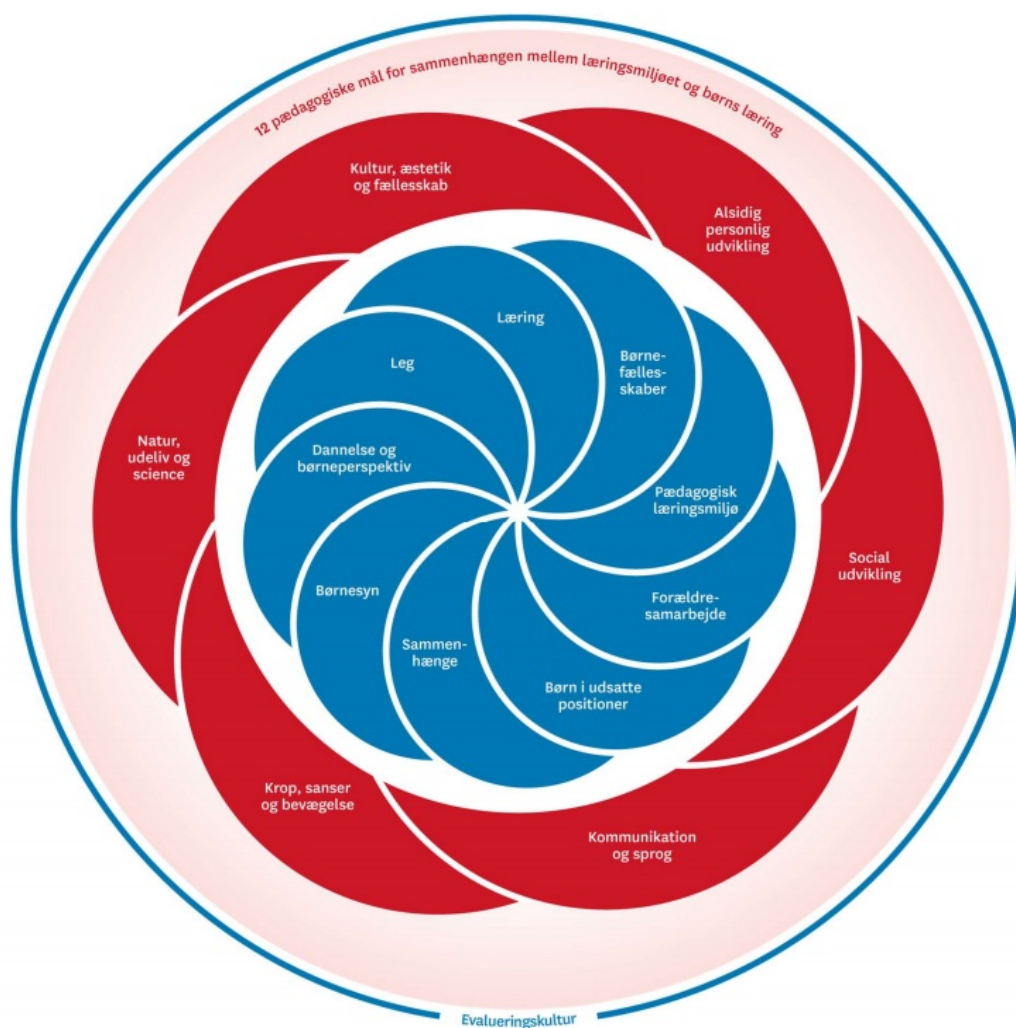
Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen.

Dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal fungere som et pædagogisk redskab, der via korte, relevante pædagogiske refleksioner og eksempler skal skabe en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde, der foregår i dagtilbuddet. Herunder sikre, at den intenderede pædagogik er til stede hele dagen og i alle aktiviteter, rutiner med børnene mv. Læreplanen skal således indeholde nogle overordnede relevante refleksioner over og eksempler på, hvordan det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet inddrager børnenes perspektiv og børnefællesskabet og tager højde for den konkrete børnegruppes sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger og behov. Eksemplerne skal være retningsgivende for personalet i det daglige pædagogiske arbejde med børnene.

Den styrkede pædagogiske læreplan

Det fælles pædagogiske grundlag
og de seks læreplanstemaer

1.3 Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)

Velkommen til den integrerede daginstitution Børnehuset Spangsdal.

Rammerne i Spangsdal er lyse og imødekommende, og vores fokus er på at skabe de bedste og mest optimale læringsmiljøer og rammer for alle vores børns trivsel, dannelse, læring og udvikling. Dette fokus gør sig således gældende både uden og indendørs.

Vi har en kuperet legeplads, der indbyder til mange forskellige fysiske og motoriske udfoldelser og aktiviteter. Indenfor har vi lyse og indbydende lokaler, og ligeledes et motorik rum, som kan benyttes til de mere fysiske udfoldelser.

Vi benytter os gerne og ofte af vores fantastiske muligheder for at komme på gåture i nærmiljøet, i skoven osv.

Børnehuset Spangsdal er en selvejende institution, og den øverste myndighed i institutionen er institutionsbestyrelsen.

Institutionen har driftsoverenskomst med Viborg Kommune.

Spangsdal er i 2020 normeret til ca. 57 børnehavebørn og til ca. 24 vuggestuebørn.

Bestyrelsens og ledelsens Vision er, at Børnehuset Spangsdal er en institution i "Superligaen".

I Spangsdal arbejder vi ud fra Viborg Kommunes grundlæggende retningslinjer for arbejde i Børne- og

Ungdomsområdet som tager sit afsæt i:

- Den tværfaglige model.
- Det fælles grundlag for børns læring.
- TOPI – Tidlig opsporing og indsats.

2 REDSKAB TIL SELVEVALUERING 2019 - DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG

Evalueringsinstituttet (EVA) har i 2019 udgivet en revideret udgave af Redskab til selvevaluering, som er et redskab der blandt andet kommer omkring tematikkerne i det pædagogiske grundlag. Selvevalueringen et godt og anvendeligt analyseredskab, der skaber en ramme for en struktureret dialog om pædagogisk praksis.

2.1 Børnesyn

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan kommer vores børnesyn til udtryk i hverdagen og i tilrettelæggelsen af vores pædagogiske læringsmiljøer i vores dagtilbud?
- Hvordan lykkes vi med at skabe rammerne for et godt børneliv, hvor der er plads og ro til at være barn?
- Hvordan oplever børnene, at vi ser dem som kompetente og selvstændige i vores pædagogiske praksis?
- På hvilke måder arbejder vi med børn som aktive medskabere af egen udvikling?

2.1.1 Refleksion

I Spangsdal er vores tænkning, at ethvert barn gør sit bedste ud fra de forudsætninger, som han/hun har. Barndommen har værdi i sig selv, og derfor handler det for os om, at alle børn har ret til at være børn og til at være forskellige, og udvikle sig i forskelligt tempo. Igennem et vigtigt relations og samspils arbejde omkring vores børn, opnår vi afgørende og vigtig viden omkring det enkelte barns styrker, udfordringer, interesser, og kan derigennem understøtte det gode børneliv, hvor det handler om, at vores børn oplever, at der er tid, plads og ro til at være barn. Dette forudsætter at der er et nært og tillidsskabende pædagogisk personale, der giver alle børn nærvær, omsorg og tryghed. Alle børn mødes med positive forventninger og tillid fra det pædagogiske personale. Vi arbejder med børnenes feedback på vores personalemøder, gruppemøder og i vores PLC/PLF grupper. Alle børn i Spangsdal har en stemme, som prioriteres høres og tages alvorlig. Vi ønsker, at børnene skal opleve, at de har indflydelse på deres dagligdag og aktiviteter, uanset køn, alder og kultur. Vi ønsker, at alle børn skal opleve demokrati. Når vi ser, hører, oplever en ændret adfærd/ samspil handler vi på dette, ved at være undersøgende på situationen, drøfte, observere, anvende vores PLF systematik til at blive klogere på, hvad der aktuelt er i spil og evt skal/kan handles på. Vi anvender børnenes leg som et parameter på, hvordan det enkelte barn har det, og hvor det er i sin udvikling. I Spangsdal prioriterer vi i dagens løb i alle henseender at bringe børnenes stemme og perspektiv i spil i alt, hvad der vedrører dem og deres udvikling, trivsel, dannelse og læring. Når vi får børnenes perspektiver bragt i spil, oplever vi, at vi får engagerede børn – livsduelige børn, der i endnu højere grad får lyst til og mod på at byde ind med forskellige input, ideer og tanker. Når dette lykkes opnår vi en ændret pædagogisk refleksion, hvor det bliver det dobbelte læringsblik, der skaber afsæt for nye, vigtige og fremadrettede ændrede handlemuligheder.

2.1.2 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset Spangsdal's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børn som medskabere af egen udvikling i disse udvalgte situationer?

2.1.2.1 Børnehuset Spangsdal's vurdering

Børnehuset Spangsdal har endnu ikke foretaget en vurdering af ovenstående spørgsmål.

2.2 Dannelse og børneperspektiv

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan forstår vi dannelse? Og hvordan afspejles den forståelse i tilrettelæggelsen af vores pædagogiske læringsmiljø?
- Hvordan skaber vi lige deltagelsesmuligheder for de børn, der har brug for støtte til at komme med initiativer og bruge deres demokratiske stemme?
- Hvornår har vi senest brugt børnenes perspektiver som grundlag for at udvikle vores pædagogiske læringsmiljø?
- I hvilke situationer kunne det være relevant at inddrage børnenes perspektiver, hvor vi ikke gør det i dag?

2.2.1 Refleksion

I Spangsdal tænker vi, at dannelse er en dybere form for læring.

Vores mål er derfor at sikre rammer, så alle børn får mulighed for at være aktivt deltagende ift. at forankre værdier og viden i egen personlighed.

Målet i Spangsdal er således at sikre, at alle børn gives rammer og mulighed for, at de oplever, at de har reel indflydelse på både dagligdagen, og de aktiviteter, der tilbydes og igangsættes.

Fokus for det pædagogiske personale er derfor at invitere og motivere alle børn til at være aktivt deltagende i institutionsdagen.

Ved at sikre rammer for aktiv deltagelse, er målet, at barnet selv skal være med til at skabe sin egen læring.

De pædagogiske læringsmiljøer i Spangsdal skal derfor være kendetegnende ved en tryk ramme - base, hvor legen skal være grundlæggende og med et pædagogisk afsæt og fokus i børneperspektivet.

2.2.2 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset Spangsdal's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad bruger vi disse udvalgte tilgange til at inddrage børnenes perspektiver?

2.2.2.1 Børnehuset Spangsdal's vurdering

Børnehuset Spangsdal har endnu ikke foretaget en vurdering af ovenstående spørgsmål.

2.3 Leg

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan oplever børnene i vores dagtilbud, at vi anerkender og skaber rum for legen i den hverdag og i det pædagogiske læringsmiljø, vi tilrettelægger for børnene?
- Hvordan understøtter vi, at alle børn har mulighed for at være med i legen?
- Hvad gør vi for, at børnene får mulighed for at afprøve forskellige roller og positioner i legen?
- Hvordan har vi undersøgt den læring og udvikling, der sker i børnenes leg?

2.3.1 Refleksion

Legen har en værdi i sig selv, og skal være en gennemgående del af Børnehuset.

Legen er grundlæggende for børnenes sociale og personlige læring og udvikling. Legen fremmer fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet. Nogle gange skal legen støttes og guides og rammesættes ved, at vi som pædagogisk personale går foran, bagved og ved siden af for derved at understøtte og sikre, at alle børn kan være med og samtidig sikre, at legen udvikler sig positivt. Vi ønsker at anerkende og give plads til børns spontane og selvorganiserede lege.

Vi vil således målrettet skabe rammer for at børnene på forskellig vis udfordres og gøres nysgerrige på nye muligheder i legen. Dette gør vi ved, at vi er sammen med vores børn i legen, så vi derved ser og får mulighed for, at bidrage med nye ideer, tanker, overvejelser, nye legesager og i det hele taget intervention, der er med til at sikre positiv udvikling i børnenes leg.

I kraft af, at vi er sammen med børnene i deres leg, får vi mulighed for at se, hvor børnene er i deres udvikling, og vigtig viden om, hvad de er optagede af. Denne viden er vigtig, da den er grundstenen i fundamentet ift. det enkelte barns læring, udvikling, dannelse og trivsel.

2.3.2 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset Spangsdal's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad bruger vi disse udvalgte tilgange til at understøtte børnenes leg, så legen udvikler sig positivt for alle børn?

2.3.2.1 Børnehuset Spangsdal's vurdering

Børnehuset Spangsdal har endnu ikke foretaget en vurdering af ovenstående spørgsmål.

2.4 Læring

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan tilrettelægger vi det pædagogiske læringsmiljø, så det både støtter børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring?
- På hvilke måder har vi fokus på læring gennem hele dagen (i både leg, aktiviteter og rutiner)?
- Hvad er vores rolle i forhold til at understøtte børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse i børneinitierede lege og aktiviteter?
- Hvordan arbejder vi med at følge op på, om vi lykkedes med at tilrettelægge pædagogiske læringsmiljøer ud fra en bred læringsforståelse?

2.4.1 Refleksion

Læring skal forstås bredt, og læring sker f.eks gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret. Der skal være en vekselvirkning mellem børneinitierede lege, voksenplanlagte aktiviteter og rutinesituationer.

Det pædagogiske læringsmiljø handler om at fremme børns kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive udvikling og forståelse. I Spangsdal har vi fokus på læringsprocesser gennem hele dagen. Vores tænkning er, at børn lærer ved at udforske med krop og sanser, og ved at undre sig og stille spørgsmål, og ved at eksperimentere med f.eks materialer og gøre opdagelser.

Vi arbejder for en kultur, hvor børns læring fremmes af at turde begå fejl, famle og slippe fantasien løs. Dette gør vi ved, at vi som pædagogisk personale er opmærksom på, at være gode voksen rollemodeller, der viser børnene, at det er ok at prøve – måske fejle og være usikker - men alligevel prøve. Men også at vise, at det er vigtigt, at vi er vedholdende og prøver igen, selvom noget er svært/mislykkedes og følges med børnene på deres vej og i deres eksperimenteren.

Det pædagogiske personale skal sørge for at præsentere og skabe mulighed for, at alle børn oplever alsidige oplevelser og erfaringer fra natur, nærmiljø, kultur og samfund. Alle børn i Spangsdal skal have mulighed for at handle og eksperimentere med deres forskellige erfaringer fra hjemmet og andre arenaer, for herigennem at understøtte barnets trivsel, dannelse, læring og udvikling.

Vi sikrer os, at vi arbejder med alle 6 læreplanstemaer ved, at vi på gruppe/ personalemøder, pædagogiske dage, oplægsgage osv reflekterer over og sparrer med hinanden ift. hvordan vi ser, de enkelte læreplanstemaer ind i de forskellige forløb/temaer som vi arbejder med i Børnehuset. Vi værdisætter det enkelte barns læring højt og synliggør og italesætter det overfor forældrene. Vi arbejder målrettet på at flytte tidligere fokus på aktivitet til nuværende fokus på læring (det dobbelte læringsblik).

2.4.2 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset Spangsdal's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad har vi fokus på hver af disse udvalgte tilgange, når vi arbejder ud fra et bredt læringsbegreb?

2.4.2.1 Børnehuset Spangsdal's vurdering

Børnehuset Spangsdal har endnu ikke foretaget en vurdering af ovenstående spørgsmål.

2.5 Børnefællesskaber

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan arbejder vi pædagogisk med at sikre, at alle børn oplever, at de er en del af et børnefællesskab?
- Er der noget, vi kan gøre anderledes for at give nogle børn bedre muligheder for at opbygge gode relationer?
- Hvordan understøtter vi forældrenes rolle i forhold til at bidrage til velfungerende børnefællesskaber i vores dagtilbud?
- I hvilke situationer er det lykkedes os at skabe velfungerende børnefællesskaber, hvor alle børn er med?

2.5.1 Refleksion

I Spangsdal har vi vores pædagogiske fokus rettet på, at leg, dannelse og læring for alle vores børn sker i børnefællesskaber.

Det pædagogiske personale arbejder derfor målrettet på at fastsætte rammer og etablere mindre børnegrupper, hvor trygge relationer og venskaber prioriteres således, at alle børn oplever sig respekteret og lyttet til.

I de mindre grupper oplever vi, at det bliver lettere for børnene at komme til orde, indgå med ideer og input til en igangværende leg/aktivitet. I de små grupper, bliver det ligeledes i endnu højere grad mere tydeligt, at det pædagogiske personale kan kaste lys på alle børns styrker, kompetencer og interesser. Med denne opmærksomhed får vi vigtig viden om, hvilke relationer, vi fremadrettet kan og skal understøtte.

At skabe rammer for at alle børn i Spangsdal kan indgå i børnefællesskaber handler om at sikre en vekselvirkning mellem at skabe rum og rammer for, at alle børn kan afprøve og eksperimentere med nye relationer og forskellige positioner i disse venskaber og fællesskaber. Dette forudsætter, at personalet har pædagogisk fokus rettet på at skabe en balance mellem individ og fællesskab.

Alle - børn og pædagogisk personale har betydning for hvilke muligheder, der er i Spangsdal ift. at gøre sig erfaringer i at indgå i forskellige fællesskaber.

Derfor vil vi fortsat sikre en kultur, hvor leg, dannelse og læring sker i et trygt og socialt samspil med de øvrige børn og voksne i Spangsdal.

Læringsmiljøet i Spangsdal tilbyder derfor målrettet alle børn mulighed for at udvise initiativ og være aktiv deltagende. I Spangsdal opfordrer vi til tydelighed og dialog med forældrene ift. at velfungerende børnefællesskaber skabes i samspil med forældrene, idet det handler om at anerkende alle familier uanset den enkelte families forudsætninger. Et godt og trygt børnefællesskab sikres gennem etablering af venskaber på tværs af alder, køn, kultur og i et mobbefrit miljø.

2.5.2 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset Spangsdal's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad bruger vi disse udvalgte tilgange til at understøtte børnefællesskaber?

2.5.2.1 Børnehuset Spangsdal's vurdering

Børnehuset Spangsdal har endnu ikke foretaget en vurdering af ovenstående spørgsmål.

2.6 Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske praksis, så vi har et stærkt pædagogisk læringsmiljø i både leg, aktiviteter og rutiner?
- Hvilke pædagogiske overvejelser ligger til grund for den måde, vi tilrettelægger vores pædagogiske læringsmiljø på?
- Hvordan kan vi undersøge og se, hvad børnene får ud af vores måde at tilrettelægge vores pædagogiske læringsmiljø på?
- Oplever vi, at vi har brug for mere eller en anden viden og kompetence for at skabe et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø gennem hele dagen?

2.6.1 Refleksion

Vi har fokus på, at det handler om, at vi i Spangsdal skal skabe forudsætning for et blik på, hvordan praksis kan rammesættes, organiseres og tilrettelægges, så børnene får de bedste betingelser for at lære og udvikle sig.

Vi arbejder målrettet på at skabe et miljø, der understøtter leg, aktiviteter og daglige rutiner. Dette gøres bl.a. ved, at vi har et højt fokus på vores daglige rutiner. F.eks. ved bleskift, hvor vi taler og synger med og for barnet. Vi støtter barnet i dets selvhjulpethed ift. de mange situationer i dagens løb, hvor barnet har brug for at kunne selv. Dette mhp. at lære og understøtte det enkelte barns alsidige personlige udvikling. Målet er at inddrage hensynet til børnenes perspektiv og skabe rammer, der understøtter, at vores børn bliver empatiske, livsduelige og aktive ift. børnefællesskabet i Børnehuset. Vi oplever, at det der fungerer godt, er vores prioriterede pædagogiske refleksioner ift. vores pædagogiske praksis.

Vi arbejder med det dobbelte læringsblik ift. de daglige rutiner igennem planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter og børneinitierede aktiviteter. Fordi vi netop oplever, at børnene i denne vekselvirkning i endnu højere grad får mulighed for at trives, dannes, lære og udvikles.

De pædagogiske overvejelser omkring læringsmiljøet tager udgangspunkt i Den styrkede læreplan som beskriver, at det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger. I og med at vi har det dobbelte læringsblik i fokus for vores daglige pædagogisk praksis, bliver det et pejlemærke for, om vi er på rette vej ift. vores organisering i Spangsdal.

Det prioriteres, at det pædagogiske personale hele tiden mhp. kapacitetsopbygning i personalegruppen skal gøre sig pædagogisk didaktiske overvejelser ift. børnenes udvikling, trivsel, dannelse og læring. Vi arbejder løbende med at implementere den styrkede læreplan igennem deltagelse i fagligt fyrtårn uddannelsesforløb, PLF/PLC på personale/gruppe møder og igennem fællesdrøftelser på personalemøder osv.

2.6.2 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset Spangsdal's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad lykkes vi med, at forældrene er aktive medspillere om børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse inden for disse udvalgte dimensioner?

2.6.2.1 Børnehuset Spangsdal's vurdering

Børnehuset Spangsdal har endnu ikke foretaget en vurdering af ovenstående spørgsmål.

2.7 Samarbejde med forældre om børns læring

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan samarbejder og kommunikerer vi i det daglige med forældrene om børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?
- Hvordan oplever vi samarbejdet med forældrene i forhold til at rådgive og vejlede dem om deres barns trivsel, læring, udvikling og dannelse?
- Hvordan arbejder vi med at møde forældrene forskelligt og tilpasse samarbejdet ud fra deres behov?
- Hvad ved vi om, hvordan forældrene oplever vores samarbejde, rådgivning og vejledning?

2.7.1 Refleksion

I Spangsdal er vores fokus, at vi skal samarbejde med forældrene omkring barnets trivsel, dannelse, læring og udvikling.

Dette samarbejde sikres bl.a. ved at vi har et punkt på dagsorden til vores forældremøder, der handler om, hvad vi pt arbejder med og er optagede af ift. barnets læring, og en dialog omkring hvordan forældrene kan understøtte denne læring i hjemmet.

Forældrene inddrages endvidere i samarbejdet omkring deres barn via sprogvurderinger og dialogprofiler. Vores tanke omkring samarbejde står på 2 ben, idet vi søger at være rammen omkring diverse arrangementer, hvor formålet er at styrke det sociale sammenhold og relationerne blandt børn og forældre, men Børnehusets samarbejde med forældre skal også have et vigtigt fokus på børns trivsel og læring. Altså handler samarbejde med forældrene i Børnehusets optik om, at børns læring forstås som et samarbejde, hvor både Spangsdal og forældre har et fælles ansvar.

I Spangsdal arbejder vi målrettet med at informere vores forældre omkring deres barns dagligdag i Børnehuset - nyhedsbreve, med små daglige fortællinger, billeder osv. Dette for i endnu højere grad at få involveret forældrene i deres barns dagligdag. Vi ønsker via nyhedsbrevene at skabe grobund for en forældre nysgerrighed/kobling og interesse ift., hvad deres barn oplever og er optagede af i Børnehuset i dagens løb, netop for at bakke op og understøtte den læring, der finder sted.

Vi har i nyhedsbrev til forældrene beskrevet, at vores fokus er på at være nærværende i samværet med vores børn. Derfor kan man som forælder ved aflevering aflevere en kort besked. I de tilfælde, hvor der er brug for mere tid, en rolig ramme for en ordentlig og nærværende snak, er vi ansvarlige på at få lavet en aftale om et tidspunkt, hvor en mere grundig samtale kan finde sted. Det afgørende ift. et godt og udbytterigt samarbejde med forældrene handler for os om, at have den gode og gensidige relation og dialog til og med forældrene på plads. Det handler for os at se om, at vi omgås hinanden på en respektfuld og empatisk måde.

Igennem denne relation bliver det muligt for os at få vigtig viden omkring det enkelte barn og dennes familie, som er afgørende ift. at etablere et godt og konstruktivt fremadrettet samarbejde. Når relationsarbejdet er på plads oplever vi, at det bliver muligt for os at vejlede og rådgive forældrene omkring deres barns trivsel, dannelse, læring og udvikling. Den gode relation til barnet og barnets familie gør, at vi oplever at vores råd og vejledning bliver taget imod. Der opleves, at der er tillid og tryk og et fælles afsæt i samarbejdet omkring barnet.

2.7.2 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset Spangsdal's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad skaber vi et pædagogisk læringsmiljø for alle børn, hvor børnene får de bedste betingelser for at trives, lære, udvikle sig og dannes inden for disse udvalgte situationer?

2.7.2.1 Børnehuset Spangsdal's vurdering

Børnehuset Spangsdal har endnu ikke foretaget en vurdering af ovenstående spørgsmål.

2.8 Børn i udsatte positioner

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljøer, så de understøtter læring, trivsel, udvikling og dannelse hos børn i udsatte positioner?
- Har vi i tilstrækkeligt omfang faglige dialoger om, hvordan vi kan understøtte, at børn i udsatte positioner trives og ses i vores pædagogiske læringsmiljø?
- Hvordan sikrer vi, at vi har blik for alle de børn, der er i periferien af børnefællesskabet - og dem, hvis udsathed er mindre synlig?
- Hvordan fungerer vores eventuelle samarbejde med andre instanser som PPR, sundhedspleje, tale-hørepedagog mv.?

2.8.1 Refleksion

Vores pædagogiske afsæt tager udgangspunkt i, at interaktionen mellem barn og voksen er særlig betydningsfuld for børn i udsatte positioner.

Vi har som fagprofessionelle et stort ansvar for at støtte børn med forskellige udfordringer og således sikre, at alle børn deltager i fællesskabet. Vi ser det som en vigtig del af vores pædagogiske arbejde at børn i udsatte positioner ikke ekskluderes fra børnefællesskabet, men i stedet ses og opleves som en værdifuld del af fællesskabet.

Det handler for os om, at alle børn skal opleve mestring i forbindelse med blandt andet børne- og vokseninitierede lege og aktiviteter. Vi arbejder målrettet på, at skabe en tæt, tryk og god relation til alle børn. Denne relation sikrer, at vi som pædagogisk personale er i stand til at skabe rammer for, at børn i udsatte positioner udfordres og oplever mestring, og dermed føler sig som en vigtig del af fællesskabet. Det pædagogiske læringsmiljø skal tage højde for, at børn i udsatte positioner trives, lærer, udvikles og dannes.

Uanset alder, køn, kultur og miljø er vores mål at sikre, at alle børn ses som unikke individer og mødes nysgerrigt på hvilke styrker, kompetencer, udfordringer, behov osv barnet har. I forhold til arbejdet med børn i udsatte positioner tænker vi vores professionelle læringsfællesskaber som et vigtigt arbejdsredskab, så vi derved sikrer vigtig viden, erfaringsopbygning og deling og dermed kapacitetsopbygning.

For at sikre alle børns muligheder for at udvikle sig og få nye relationer - indgå i relationer, er det afgørende vigtigt, at vi som fagprofessionelle via en nysgerrig tilgang går på opdagelse og indhenter vigtig viden omkring det enkelte barns styrker, kompetencer og /udfordringer. Denne viden anvendes derefter målrettet ind i vores efterfølgende pædagogiske praksis, hvor fokus er på at koble os på det enkelte barn, via lege og aktiviteter, der sætter barnet i stand til at opleve sig værdifuld for fællesskabet og mestring - succes.

I Spangsdal arbejder vi dagligt for at opbygge alle børn. Dette sikrer vi ved, at vi som professionelle kontinuerligt har vores opmærksomhed rettet på, at skabe gode, trygge og udfordrende læringsmiljøer, der stimulerer barnets trivsel, dannelse, læring og udvikling.

2.8.2 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset Spangsdal's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad bruger vi disse udvalgte pædagogiske tilgange til at sikre, at alle børn trives, lærer, udvikler sig og dannes i børnefællesskaberne?

2.8.2.1 Børnehuset Spangsdal's vurdering

Børnehuset Spangsdal har endnu ikke foretaget en vurdering af ovenstående spørgsmål.

2.9 Pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng til børnehaveklassen

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvilke gode eller dårlige erfaringer har vi med pædagogiske tiltag og initiativer rettet mod kommende skolebørn?
- Hvad mener vi, er de vigtigste faktorer for, at børn oplever tryk og sammenhæng i overgange?
- Hvordan oplever vi samarbejdet med skole, fritidshjem/SFO eller andre dagtilbud i forbindelse med overgange?
- Hvordan kan vi følge op på, hvordan børnene har oplevet overgangen fra dagtilbud til skole eller SFO/fritidshjem?

2.9.1 Refleksion

Spangsdal har et bevidst fokus på, at tilrettelægge pædagogiske læringsmiljøer som for de ældste børn skaber sammenhæng til børnehaveklassen. Arbejdet med at skabe sammenhæng til børnehaveklassen skal tage udgangspunkt i den styrkede pædagogiske læreplan sådan, at børnene oplever sammenhæng til de indholdselementer, der arbejdes med i børnehaveklassen.

Endvidere skal læringsmiljøet give mulighed for, at børnene udvikler nysgerrighed overfor bogstaver, tal, mønstre, former mv. Sammenhæng til børnehaveklassen handler om børnenes trivsel, arbejdet med børnefællesskaber, og at understøtte børns lyst til at lære og deres mod på nye oplevelser. Det indebærer et pædagogisk fokus på at understøtte børnene i at turde møde nye udfordringer, fordybe sig, være vedholdende og kunne indgå i børnefællesskaber og tage initiativ til at indgå i relationer. Målet er robuste og livsduelige børn.

Vi indgår i et samarbejde med nærliggende skoler ift overgang/introduktion til de for børnene nye og andreledes rammer i en skoleverden.

2.9.2 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset Spangsdal's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad inddrager vi disse udvalgte perspektiver for at sikre sammenhæng i de forskellige overgange?

2.9.2.1 Børnehuset Spangsdal's vurdering

Børnehuset Spangsdal har endnu ikke foretaget en vurdering af ovenstående spørgsmål.

3 REDSKAB TIL SELVEVALUERING 2019 - FOKUSOMRÅDER

3.1 Samspil og relationer

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvad kendetegner de situationer, hvor vi oplever nærvær mellem os og børnene, og vi er fordybede sammen?
- Hvornår oplever vi, at vi ikke er tilgængelige for børnene og ikke har mulighed for at reagere på deres behov?
- Hvordan kommunikerer vi med børnene, både kropsligt og sprogligt, i forskellige situationer i løbet af dagen?
- Hvordan kan vi understøtte det enkelte barns trygge tilknytning gennem det pædagogiske arbejde med hele børnegruppen?

3.1.1 Refleksion

Velfungerende samspil og relationer mellem børn og pædagogisk personale er afgørende for børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Samspil og relationer dækker over alle de situationer, hvor børn og pædagogisk personale kommunikerer eller er sammen om noget. Kvaliteten af samspillet og relationerne påvirker hele det pædagogiske læringsmiljø. Samspil og relationer af høj kvalitet er således afgørende for at kunne give børnene de bedste betingelser for trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Ovennævnte mål opnås ved at gå 3 veje i vores pædagogiske arbejde:

- Den første vej handler om, hvad der kendetegner tryk tilknytning, og hvordan vi ved at fokusere på tryk tilknytning i samspillet med hele børnegruppen kan arbejde med at udvikle relationer af høj kvalitet i Børnehuset.
- Den anden vej handler om, hvordan vi kan arbejde med at understøtte børns forskellige udtryksformer, inddrage børnenes perspektiv og give dem medbestemmelse.
- Den tredje vej handler om at skabe rammer, der understøtter det pædagogiske personales fordybelse og nærvær sammen med børnene.

Kvaliteten af samspillet og relationen mellem os som pædagogisk personale og børnene er afgørende for det enkelte barns kognitive, sociale og motoriske udvikling.

Forskning tydeliggør, at tryk tilknytning viser sig ved, at barnet søger at være i nærheden af én eller få medarbejdere, når noget er nyt eller ukendt. En vigtig forudsætning er derfor, at vi er tilgængelige for børnene og tydeligt viser, at vi kan lide dem, og udviser omsorg, når børnene har brug for trøst.

Når vi viser omsorg og responderer på barnets behov, skaber vi et samspil, der giver barnet mulighed for at knytte sig trygt til os.

I Spangsdal handler det om at have et stærkt fagligt fokus på, at vi igennem prioriteret relationsarbejde til og med barnet opnår at blive tilknytningspersoner som er en sikker base, som små børn kan udforske verden ud fra og vende tilbage til, når de bliver utrygge, kede af det eller trætte.

Når børn udforsker, har de stadig brug for at blive set og bekræftet. Vores opmærksomhed er med til at fastholde børnenes interesse. Et blik eller en opmuntrende kommentar kan støtte barnets vedholdenhed og fordybelse. Det øger også barnets engagement. Vores glæde og engagement smitter desuden af på børnene, og hjælper til med både at fange og fastholde deres interesse for det, de er i gang med.

En væsentlig forudsætning for at skabe et godt samspil er, at vi ser og forstår børnenes intentioner og behov. På den måde bliver vi lydhøre over for børnene og kan respondere på deres henvendelser til os.

Anden forskning viser, at børns interesse og engagement øges, når de oplever, at det pædagogiske personale viser interesse for og inddrager deres perspektiver og giver dem medbestemmelse. I Spangsdal skal børnene have indflydelse på udformningen af dagligdagen.

I Børnehuset prioriterer vi at organisere os sådan, at børnene oplever trykke og genkendelige voksne i løbet af dagen, ligesom vi målrettet arbejder med mindre børnegrupper, hvor fokus er på i endnu højere grad at kunne observere og reagere sensiti-tivt på det enkelte barns behov. Mindre grupper giver bedre mulighed for tryk tilknytning og der-med for bedre samspil.

Alle samspil, der udspiller sig mellem børn og pædagogisk personale i dagtilbuddet, har betydning for børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Det gælder også rutinesituationer, hvor det pædagogiske personale er tæt på barnet, og sammen med barnet i situationer, som gentager sig hver dag i dagtilbuddet, fx bleskiftet, garderobesituationen og måltidet.

3.1.2 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset Spangsdal's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad har vi fokus på disse udvalgte tilgange i vores arbejde med at skabe gode samspil og relationer?

3.1.2.1 Børnehuset Spangsdal's vurdering

Børnehuset Spangsdal har endnu ikke foretaget en vurdering af ovenstående spørgsmål.

3.2 Evaluerende pædagogisk praksis

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan evaluerer vi det pædagogiske læringsmiljø i sammenhæng med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?
- Hvad gør vi for at sikre, at vores løbende evaluering er systematisk?
- Hvordan sikrer vi, at vores evalueringer har fokus på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse frem for på aktiviteterne eller på børnenes læring?
- Hvordan sikrer vi, at vi anvender den viden, vi får fra vores evaluering til at justere vores pædagogiske læringsmiljø?

3.2.1 Refleksion

Evalueringskultur i Spangsdal handler om at det pædagogiske personale og leder løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse. Evaluering og dokumentation skal anvendes som sikring af en faglig selvkritisk og reflekteret tilgang til tilrettelæggelse og evaluering af vores pædagogiske praksis. Vores fokus med den løbende evaluering er, at opnå mulighed for justeringer, så det pædagogiske læringsmiljø bedst muligt understøtter alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Vores professionelle læringsfællesskaber PLF, sikrer en systematisk og udviklende evalueringskultur og dokumentation, som er central for den løbende udvikling af vores pædagogiske praksis, hvor målet er udviklende pædagogiske læringsmiljøer for børnene. PLF, sikrer os systematik og løbende evaluering af praksis. Ved systematik forstår vi en kontinuerlig proces hvor refleksion, indhentning af viden, plan handling og respons fører os til nye handlemuligheder, struktur og nye og flere refleksioner.

Vi sikrer, at vores evalueringer har fokus på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse ved at have opmærksomheden rettet på børnenes "spor", hvor de fortæller, hvad der er brug for, og ved at det pædagogiske personale sætter sig selv reflekterende i spil ift. praksis. I Spangsdal handler det om at udvælge et tema for vores evaluering og have fokus på det dobbelte læringsblik.

3.2.2 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset Spangsdal's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad er vi opmærksomme på disse udvalgte dimensioner, når vi evaluerer vores pædagogiske praksis?

3.2.2.1 Børnehuset Spangsdal's vurdering

Børnehuset Spangsdal har endnu ikke foretaget en vurdering af ovenstående spørgsmål.

4 DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32).

De seks læreplanstemaer, som omhandler børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring er:

- Alsidig personlig udvikling
- Social udvikling
- Kommunikation og sprog
- Krop, sanser og bevægelse
- Natur, udeliv og science
- Kultur, æstetik og fællesskab

4.1 Alsidig personlig udvikling

Det pædagogiske læringsmål

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egen potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

4.1.1 Refleksion

I Spangsdal er vores tænkning at læringsmiljøet gennem leg, nærværende voksne og andre meningsfulde aktiviteter bidrager til, at børnene gør sig erfaringer i og med forskellige sociale positioner, som giver dem et grundlæggende demokratisk værdisæt, der udvikler og understøtter barnets dannelse og selvværd – livsduelighed. Læringsmiljøet skal således fremme børnenes engagement og deltagelse, så børnene derigennem oplever fordybelse, selvrespekt, selvtilid og selvværd. I Spangsdal er vores målsætning, at alle børn skal opleve sig som en del af fællesskabet, hvor de oplever sig respekteret, passet på og værdsat af nærværende og tillidsgivende voksne.

Vores pædagogiske praksis handler derfor om, at det pædagogiske personale konsekvent og kontinuerligt i deres refleksioner og pædagogiske handling tager udgangspunkt i b. la børn i udsatte positioner, barnets alder, køn samt social og kulturel baggrund. Vi ønsker, at der i Spangsdal er et læringsmiljø, hvor vi sikrer, at alle børn oplever sig som medskabende og betydningsfulde mhp at være medskabende af egne livsbetingelser. Det handler derfor om, at børnene understøttes i at blive i stand til at sætte sig i andres sted, sætte ord på egne behov og følelser. I Spangsdal arbejdes der aktivt og målrettet på, at introducere børn til forskellige måder at håndtere konfliktyldte situationer og følelser på, og i trygge rammer give børnene mulighed for at eksperimentere med disse.

4.2 Social udvikling

De pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Social udvikling i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

4.2.1 Refleksion

I Spangsdal skal alle børn føle sig som en vigtig del af fællesskabet. Alle børn skal opleve at alt det, de kan byde ind med er en afgørende vigtig ressource ift. at kunne indgå i, og være en del af gode og udviklende relationer i både små og større fællesskaber.

Det sociale dannelsesgrundlag prioriteres gennem indbyrdes relationer og venskaber mellem børn og mellem børn - voksne, da disse har stor betydning for den sociale læring og medvirker til udvikling af barnets sociale færdigheder. Deri spiller legen ofte en vigtig rolle. I Spangsdal ønsker vi, at alle børn mødes med positive forventninger, hvor læringsmiljøet skal understøtte barnets daglige trivsel, den sociale omgang med hinanden samtidig med, at vi bidrager til, at børnene får erfaringer med at begå sig i "den store verden". Her er det vigtigt, at vi samtidig giver børnene gode erfaringer med aktivt at deltage i relationer og løse konflikter. I samspil og gennem dialog med forældrene søges der skabt rammen for, at der i fælleskab tages udgangspunkt i barnets perspektiv, idet samarbejdet med forældrene spiller en central rolle for barnets sociale læring, trivsel, dannelse og udvikling.

I Spangsdal skal læringsmiljøet således understøtte børns lyst til at lege, udfordre og eksperimentere. Igennem legen understøttes børnene i at forhandle, indgå kompromiser og løse konflikter. Udvikling af legen finder også sted igennem barnets iagttagelser. Børnene lærer at afkode legens regler, og derved opnår erfaringer med forskellige sociale omgangsformer, som er vigtige ift. det at kunne begå sig i senere læringsituationer, og herved også blive i stand til, at afstemme med hinanden og gå på kompromis senere i livet.

Det pædagogiske personale bliver herved vigtige rollemodeller, og må som en følge heraf være i stand til, løbende at veksle mellem hvornår de går bagved, ved siden af og foran barnet.

I tilrettelæggelse af det sociale læringsmiljø og rammer for legen, spiller såvel det fysiske, psykiske og det æstetiske miljø en meget vigtig rolle.

4.3 Kommunikation og sprog

De pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kommunikation og sprog skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

4.3.1 Refleksion

I Spangsdal tager arbejdet med kommunikation og sprog udgangspunkt i særligt 3 omdrejningspunkter. Disse omdrejningspunkter er Interaktioner, sproglige rollemodeller og fællesskaber.

Interaktioner:

Sproget læres som en naturlig forlængelse af den udveksling, der foregår ved at se, snakke/pludre og gestikulering, hvilket kræver et nærværende samspil børn – børn og børn – voksne imellem. Det pædagogiske personale har derfor et målrettet fokus på, at interaktionen til og med barnet er båret af lyst, indlevelse og nysgerrig tilgang med hensyn til kommunikation og samtale om det, barnet er optaget af.

Børnene oplever sprog hele dagen igennem i Børnehuset. Sprogtilegnelse sker i relationerne både i planlagte såvel som i rutinesituationer, hvilket derfor kræver, at det pædagogiske personale er meget opmærksomme på, hvordan de indgår i dialog til og med barnet. Det handler om en opmærksomhed på at tale **med** barnet og ikke til barnet.

Sproglige rollemodeller:

Sproget udvikles i dialoger med forskellige rollemodeller. Det være sig forældre og det pædagogiske personale og i børnenes indbyrdes lege og interaktioner. Ved at lytte, fortælle, stille spørgsmål og i det hele taget lege med sproget, gives børnene mulighed for at eksperimentere med den sproglige kommunikation, og opnår herved lyst og mod til at aflæse og udvikle sproget i forskellige situationer og fællesskaber.

Fællesskaber:

For at kunne indgå i fællesskaber og relationer, er kommunikation og sprogtilegnelse en central faktor – både ift. at kunne indgå i fællesskaber og vedligeholdelse af disse. Legen er en vigtig øvebane for det nonverbale og den verbale kommunikation, ordforråd og sætningsdannelse. Det pædagogiske personale arbejder derfor målrettet på at understøtte og videreudvikle børnenes sproglige udvikling igennem legen.

Det betyder, at læringsmiljøet i Børnehuset tilbyder vores børn en bred vifte af sproglige læringsmuligheder og aktiviteter der understøtter tilegnelsen af sprogforståelse, ordforråd, udtale og sætningsdannelse. Sproglige læringsmuligheder skal indtænkes i alle rutiner, i planlagte og spontane aktiviteter, hvor barnet introduceres til nye begreber og udtryksformer, skriftsymboler og billedsprog, så sproget derved nuanceres for barnet.

I vores dialog redskab i Hjernen hjertet har vi sprogvurderinger, hvor vi i samarbejde med forældrene sikrer et fælles afsæt i understøttelsen af barnets sproglige kommunikative tilegnelse. Læringsmiljøet tilbyder derfor gennem didaktiske overvejelser de metoder/produkter vi ønsker at introducere for børnene, for at vække deres nysgerrighed.

4.4 Krop, sanser og bevægelse

De pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

4.4.1 Refleksion

Børn oplever verden gennem kroppen. Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden samt følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen.

I Spangsdal er vores mål at give alle børn, herunder også de børn, som har begrænsede erfaringer med krop, sanser og bevægelse, mulighed for at deltage i fællesskaber, aktiviteter og leg, og det pædagogiske personales mål er derfor, at motivere børn til at bevæge sig ved at vise glæde ved bevægelse og kropslig udfoldelse.

Børnehusets mål er således, at skabe rammer for, at **alle** børn dagligt skal inviteres til at få mange forskellige kropslige erfaringer i et læringsmiljø, hvor bevægelsesglæde, kreativitet og leg er nøglebegreber, og hvor det pædagogiske

personale understøtter det enkelte barn og skaber fleksible, inkluderende og udfordrende læringsmiljøer. Det pædagogiske personale er nysgerrig og udvælger og følger bevidst børnenes bevægelsesinitiativer, så børnene med voksen støtte og guidning oplever selv- og medbestemmelse som en naturlig del af deres dannelse og erfaringsproces.

Krop: Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at børn har mulighed for at erfare verden med deres krop og gennem deres krop. Gennem kropslig erfaring undersøger barnet "Hvem er jeg, hvad kan jeg – hvad kan du og hvad kan jeg? Således udvikles kropps identiteten i det sociale samspil gennem kropslig erfaring.

Sanser: Børns forståelse af verden sker via deres sanser. Derfor skal det pædagogiske læringsmiljø i Børnehuset understøtte og sikre stimulering af de tre motoriske grundsanser (den taktile sans, den vestibulære sans/labyrintsansen og muskel-led-sansen) i samarbejde med de fire øvrige sanser (lugtesansen, synssansen, smagssansen og høresansen). Det har afgørende betydning for barnets motoriske udvikling og automatisering af bevægelser (såvel grov- som finmotorik). Ift sanser er det vigtigt, at vi holder os for øje, at sanselige læringsmiljøer skal tilgodese en æstetisk dimension, hvor børns legende undersøgelser og kreative eksperimenter med bevægelse er i centrum.

Målet i Spangsdal er derfor, at de sanselige læringsmiljøer sikrer rum for børnenes erfaringer med kropslige fornemmelser og følelser, og det enkelte barn udvikler kendskab til og tryghed ved kroppens reaktioner og signaler og oplever en ro ved at hvile i sig selv: Det handler derfor om, at læringsmiljøet både ude og indendørs sikrer plads til børnenes kropslige "væren" og "gøren".

Bevægelse: I Spangsdal er vores fokus derfor på, at bevægelsesfællesskaber udvikler barnets mestring af kropslige/sanselige indtryk og udtryk og styrker deres evne til at aflæse og forstå andre børns og voksnes gestik, mimik, og kropslige udtryk. Med andre ord skal børnene sikres en øvebane, hvor de gør sig erfaring med at aflæse andre og udvise empati for andre. Bevægelse og fysisk udfoldelse handler om børns aktive og kropslige udforskning af verden, såvel alene som sammen med andre børn og aktivt pædagogisk personale i et inkluderende børnefællesskab.

4.5 Natur, udeliv og science

De pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Natur, udeliv og science skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhæng, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

4.5.1 Refleksion

Naturoplevelser i barndommen består af en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

I Spangsdal opfatter vi derfor naturen som et rum/læringsmiljø, hvor børnene også kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også et grundlag for at arbejde med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur. Det pædagogiske personale i Spangsdal skal opmuntre børnene til at foretage egne undersøgelser, støtte og guide dem til, at turde prøve og øve sig igen og igen for derved at opbygge en grundlæggende tillid til egne ideer og evner, selvom de møder modgang.

Natur: Spangsdal har et målrettet fokus på at inddrage Naturens Rige som et aktivt læringsmiljø. Læringsmiljøet skal derfor tilgodese, at alle børn, uanset hvor de vokser op, og uanset baggrund, får mulighed for at opleve et bredt udsnit af naturen, både i byen og på landet.

Børnene skal sikres mulighed for erfaringsdannelse med naturens cyklus såsom fødekæder, forskellige vejrfænomener, plante og dyreliv, og derved opnå en begyndende forståelse for sammenhænge i naturen. Læringsmiljøet skal derfor skabe mulighed for, at børnene oplever, hvordan de påvirker og påvirkes af naturen.

Udeliv: I Spangsdal skal uderummet som læringsmiljø give plads til sansning, bevægelse, fantasi og kreativitet. Det

handler om lege, som stimulerer børns kreativitet, nysgerrighed og fantasi, f.eks. ved inddragelse og anvendelse af naturmaterialer, som giver plads til fantasi og fortolkning, når træstammen f.eks. forvandles til en motorcykel. Børnenes deltagelsesmuligheder udvikles derved i fællesskabet på tværs af alder, køn, kultur og interesser.

Science: Beskriver en undersøgende tilgang, hvor læringsmiljøet skal give mulighed for at børnene danner sig erfaring med årsag/ virkning, sammenhænge og ligeledes støtter børnene i, at kunne kategorisere og systematisere deres omverden. Det betyder, at det pædagogiske personale i Spangsdal tilrettelægger læringsmiljøet, så det giver børn mulighed for at eksperimentere med antal, rum og form, som er de tidlige indgange til det matematiske sprog og begreber.

4.6 Kultur, æstetik og fællesskab

De pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andre kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, reskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

4.6.1 Refleksion

I Spangsdal tænker vi kultur som en skabende kraft, der skal aktivere alle børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Læringsmiljøerne skal derfor have fokus på kultur som sikrer, at børnene møder nye sider af sig selv, får mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og samtidig får en forståelse af deres omverden. Det pædagogiske personale skal derfor skabe et læringsmiljø, der formidler glæde ved æstetiske oplevelser og en skabende praksis.

Læringsmiljøet skal således sikre, at alle børn får erfaringer, der kan forankre værdier, og som kan fungere som rettesnor for at orientere sig og handle på en hensynsfuld, demokratisk og respektfuld måde - udvikling af empati. Dette understøtter forpligtende fællesskaber og sikrer sammenhæng til skole, lokalsamfund og en globaliseret verden.

Nysgerrighed, sansning, leg og fantasi indgår i den æstetiske læreproces og ansporer til nye perspektiver og anskuelser, der kan forankres som ny viden og ny læring.

Kulturelt indtryk og udtryk: Æstetiske oplevelser giver børn mulighed for at dele, spejle sig i og fortolke egne og andres livserfaringer, tanker og drømme. Samtidig har oplevelserne en kropslig dimension, hvor indtryk sætter førsproglige aftryk som kropslige fornemmelser og oplevelser. Det handler om at sikre plads og rum til fordybelse for børnene. Der må derfor prioriteres, at det fysiske læringsmiljø i eller uden for dagtilbuddet skal give mulighed for, at børn selv kan søge inspiration og oplevelser i forskellig litteratur og billedbøger, musik, fotografi mv.

Kultur og fællesskaber:

Læringsmiljøet skal være et demokratisk fællesskab, der sikrer deltagelsesmuligheder for alle børn, og hvor børn oplever sig selv som en aktiv del af beslutningsprocesser ud fra erfarings-niveau og formåen. Derfor arbejder Børnehuset målrettet på, at møde alle børn med en differentieret pædagogisk indsats, så alle, også børn i udsatte positioner, har mulighed for at få erfaringer med at udfolde sig og begå sig i samfundet.

Børn skal understøttes i at udvikle evner, så de kan blive både skabende og producerende og navigere i samfundet på etisk forsvarlige måder i forhold til sig selv og andre. Fokus i Spangsdal er således på at skabe livsduelige børn, der har forståelse, respekt og empati for andre og som ligeledes besidder tro på egne evner og værdi i fællesskabet.

5 UDVIKLINGSPLANER

Børnehuset Spangsdal har ikke oprettet udviklingsplaner til denne læreplan.